

Tisk a informace

Tribunál Evropské unie
TISKOVÁ ZPRÁVA č. 161/21
V Lucemburku dne 22. září 2021

Rozsudek ve spojených věcech T-639/14 RENV, T-352/15 a T-740/17
DEI v. Komise

Tribunál zrušuje rozhodnutí, jimiž Komise konstatovala, že rozhodčí nález, kterým byla stanovena údajně preferenční sazba za elektřinu, nezahrnoval poskytnutí výhody výrobcí hliníku Mytilinaios

Komise měla povinnost s náležitou péčí, dostatečně a v plném rozsahu zkoumat případnou existenci státní podpory na základě komplexních hospodářských a technických posouzení

Společnost Dimosia Epicheirisi Ilektrismou AE (dále jen „DEI“), která je výrobcem a dodavatelkou elektřiny se sídlem v Aténách (Řecko), kontrolovaná řeckým státem, a její největší zákazník, společnost Mytilinaios AE – Omilos Epicheiriseon, dříve Alouminion tis Ellados VEAΕ, se sídlem v Marousi (Řecko) (dále jen „Mytilinaios“), vedou dlouholetý spor ohledně sazby za dodávky elektřiny, která má nahradit preferenční sazbu přiznanou společnosti Mytilinaios na základě dohody podepsané v roce 1960, jejíž platnost však uplynula v roce 2006.

V rámci rozhodčí dohody podepsané dne 16. listopadu 2011 se obě strany dohodly, že svěří vyřešení svého sporu Rhythmistiki Archi Energeias (řecký regulační orgán pro energetiku, Řecko, dále jen „RAE“), u něhož je na základě řeckého práva ustaven stálý rozhodčí soud (dále jen „rozhodčí soud“).

Rozhodnutím ze dne 31. října 2013 (dále jen „rozhodčí nález“) stanovil rozhodčí soud sazbu za elektřinu, kterou měla hradit Mytilinaios (dále jen „dotčená sazba“). Žalobu, kterou podala DEI proti tomuto rozhodčímu nálezu, zamítl Efeteio Athinon (odvolací soud v Aténách, Řecko).

V této souvislosti podala DEI ke Komisi dvě stížnosti, v nichž tvrdila, že nejprve RAE a poté rozhodčí soud přiznaly společnosti Mytilinaios protiprávní státní podporu, jelikož byla na základě dotčené sazby povinna dodávat této společnosti elektřinu za cenu nižší, než jsou její náklady, tedy nižší než tržní cenu. Dopisem ze dne 12. června 2014, podepsaným vedoucím oddělení generálního ředitelství (GR) pro hospodářskou soutěž (dále jen „sporný dopis“), Komise informovala DEI o odložení jejich stížností. Podle názoru Komise nepředstavovala dotčená sazba státní podporu, jelikož nebyla splněna kritéria přičitatelnosti a výhody, takže nebylo zapotřebí zahájit formální vyšetřovací řízení podle čl. 108 odst. 2 SFEU.

V návaznosti na tento dopis podala DEI žalobu k Tribunálu, která byla zapsaná do rejstříku pod č. T-639/14, jíž se domáhala zrušení rozhodnutí o odložení, které dopis obsahoval.

V průběhu tohoto řízení Komise rozhodnutím ze dne 25. března 2015¹ (dále jen „první napadené rozhodnutí“) vzala sporný dopis zpět a nahradila jej. V tomto rozhodnutí konstatovala, že rozhodčí nález neobsahuje poskytnutí státní podpory ve prospěch společnosti Mytilinaios, zejména z toho důvodu, že dobrovolné předložení jejich sporu ze strany DEI arbitrážní odpovídá jednání obezřetného investora v tržním hospodářství, a neobsahoval tedy výhodu.

DEI následně podala žalobu k Tribunálu, zapsanou do rejstříku pod T-352/15, kterou se domáhala zrušení prvního napadeného rozhodnutí.

¹ Rozhodnutí C(2015) 1942 final ze dne 25. března 2015 [věc SA.38101 (2015/NN) (ex 2013/CP) – Řecko – Údajná státní podpora ve prospěch společnosti Alouminion SA na základě rozhodčího nálezu ve formě sazeb za elektřinu, které jsou nižší než náklady].

Usnesením ze dne 9. února 2016 konstatoval Tribunál, že již není důvodné rozhodnout o žalobě ve věci T-639/14. Soudní dvůr, k němuž byl podán opravný prostředek², však toto usnesení zrušil a vrátil věc Tribunálu, u něhož byla věc zapsána pod č. T-639/14 RENV.

Dne 14. srpna 2017 přijala Komise druhé rozhodnutí (dále jen „druhé napadené rozhodnutí“)³, jímž zrušila a nahradila jak sporný dopis, tak první napadené rozhodnutí. Toto druhé rozhodnutí, které se opíralo o stejné důvody, jako jsou důvody popsány v prvním napadeném rozhodnutí, potvrzuje, že rozhodčí nález neobsahuje státní podporu ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU.

DEI se znovu obrátila na Tribunál se žalobou na neplatnost tohoto druhého rozhodnutí, která byla zapsána do rejstříku pod č. T-740/17.

Poté, co třetí rozšířený senát Tribunálu spojil všechny tři projednávané věci, vyhověl všem třem žalobám podaným DEI a zrušil jak sporný dopis, tak první a druhé napadené rozhodnutí (dále jen společně „napadené akty“). Ve svém rozsudku Tribunál upřesňuje kvalifikaci stěžovatele jako „zúčastněné strany“, která má aktivní legitimaci k podání žaloby proti rozhodnutí Komise nevznášet na základě právních předpisů o státních podporách námitky proti státnímu opatření. Ve věci samé rozsudek také upřesňuje rozsah povinnosti Komise ověřovat, zda rozhodčí soud, který je nadán srovnatelnými výsadami jako obecný státní soud, přiznal výhodu ve smyslu práva státních podpor tím, že stanovil sazbu za dodávky elektřiny, která v daném případě neodpovídá tržní ceně.

Závěry Tribunálu

Stran přípustnosti žaloby ve věci T-740/17, která byla zkoumána na prvním místě, Tribunál uvádí, že druhé napadené rozhodnutí vyvolává vůči DEI právně závazné účinky. Podle ustálené judikatury Soudního dvora má totiž rozhodnutí konstatující neexistenci podpory, kterým Komise ukončuje fázi předběžného posouzení, závazné právní účinky i ve vztahu k zúčastněné straně. V této souvislosti Tribunál dodává, že v rozsahu, v němž DEI tvrdila, že dotčená sazba představuje podporu zakázanou čl. 107 odst. 1 SFEU, která se dotýká jejich hospodářských zájmů, požívá postavení „zúčastněné strany“ ve smyslu čl. 108 odst. 2 SFEU a čl. 1 písm. h) nařízení, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 108 SFEU⁴, již je napadenými akty o odložení jejich stížností bráněno předložit připomínky během formálního vyšetřovacího řízení.

Žaloba DEI je tedy v rozsahu, v němž směřuje k ochraně procesních záruk, které by měla jako zúčastněná strana v případě zahájení formálního vyšetřovacího řízení na základě čl. 108 odst. 2 SFEU, přípustná. V této souvislosti Tribunál upřesňuje, že předloženými žalobními důvody se DEI dovolává existence pochybností⁵ nebo závažných obtíží, které měly Komisi vést k zahájení formálního vyšetřovacího řízení.

Stran otázky ve věci samé, zda Komise narazila při posuzování stížností DEI na pochybnosti nebo závažné obtíže, Tribunál odmítá argument Komise, podle něhož by se obezřetný soukromý investor nacházející se v situaci DEI rozhodl pro rozhodčí řízení a akceptoval stanovení platné sazby rozhodčím soudem složeným z expertů, jehož posuzovací pravomoc je omezena na parametry srovnatelné s těmi, které obsahuje rozhodčí dohoda, takže stanovení dotčené sazby rozhodčím soudem nemohlo mít za následek přiznání výhody společnosti Mytilinaios.

V této souvislosti Tribunál potvrzuje, že rozhodčí soud, který rozhoduje v rozhodčím řízení upraveném zákonem a stanoví sazbu za elektřinu právně závazným rozhodnutím, musí být považován za orgán vykonávající veřejnou moc vzhledem ke své povaze, kontextu, v němž vykonává svou činnost, svému účelu, jakož i pravidlům, která se na něj vztahují, podle nichž lze proti jeho rozhodnutím podat opravný prostředek u státních soudů, tato rozhodnutí zakládají

² Rozsudek ze dne 31. května 2017, DEI v. Komise ([C-228/16 P](#)).

³ Rozhodnutí C(2017) 5622 final ze dne 14. srpna 2017 [věc SA.38101 (2015/NN) (ex 2013/CP) – Řecko – Údajná státní podpora ve prospěch společnosti Alouminion SA na základě rozhodčího nálezů ve formě sazeb za elektřinu, které jsou nižší než náklady].

⁴ Nařízení Rady (EU) 2015/1589 ze dne 13. července 2015, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 108 Smlouvy o fungování Evropské unie (Úř. věst. 2015, L 248, s. 9).

⁵ Ve smyslu čl. 4 odst. 3 a 4 nařízení, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 108 SFEU.

překážku věci pravomocně rozsouzené a jsou vykonatelným titulem. Rozhodčí soud lze tedy považovat za obecný státní soud.

Vzhledem k rozdělení pravomocí mezi vnitrostátní soudy a Komisi v oblasti kontroly státních podpor však mohou i samotné vnitrostátní soudy porušit povinnosti, které mají na základě čl. 107 odst. 1 a čl. 108 odst. 3 SFEU a umožnit tím nebo zachovat příznání protiprávní podpory, nebo se dokonce stát za tímto účelem i nástrojem, což spadá do kontrolní pravomoci Komise.

Komise tedy byla povinna za účelem vyloučení jakýchkoli pochybností nebo závažných obtíží ohledně otázky, zda dotčená sazba stanovená rozhodčím nálezem představuje výhodu ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU, ověřit, zda takové neoznámené státní opatření, jako je tato sazba, kterou však stěžovatelka zpochybnila, spadá pod pojem státní podpory ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU včetně kritéria výhody. Toto ověření vyžaduje komplexní hospodářská posouzení, která se týkají zejména slučitelnosti uvedené sazby s obvyklými tržními podmínkami.

Omezením své analýzy na otázku, zda by soukromý subjekt souhlasil s předložením věci rozhodčímu soudu, které akceptovala DEI, delegovala Komise tato komplexní posouzení na řecké soudy a nesplnila při tom vlastní kontrolní povinnost. S ohledem na informace předložené DEI během správního řízení měla Komise navíc provést vlastní analýzu otázky, zda taková metoda určení nákladů DEI, kterou použil rozhodčí soud, byla jak vhodná, tak dostatečně věrohodná k prokázání, že dotčená sazba je v souladu s obvyklými tržními podmínkami.

Vzhledem k tomu, že Komise nesplnila ve druhém napadeném rozhodnutí své kontrolní povinnosti, Tribunál konstatuje, že se musela potýkat se závažnými obtížemi nebo mít pochybnosti vyžadující zahájení formálního vyšetřovacího řízení. Tribunál proto vyhověl žalobě ve věci T-740/17 a ruší druhé napadené rozhodnutí.

Vzhledem k tomu, že je druhé napadené rozhodnutí prohlášeno za neplatné od počátku, nemůže rušit nebo nahrazovat ani první napadené rozhodnutí ani sporný dopis. Žaloba na neplatnost prvního napadeného rozhodnutí si tedy zachovává svůj předmět.

S ohledem na téměř identický obsah prvního a druhého napadeného rozhodnutí vyhověl Tribunál ze stejných důvodů žalobě ve věci T-352/15 a ruší první napadené rozhodnutí. Vzhledem k tomu, že toto rozhodnutí již nemůže zrušit a nahradit sporný dopis, zachovává si rovněž věc T-639/14 RENV svůj předmět.

Poté, co prohlásil žalobu v posledně uvedené věci za přípustnou, Tribunál konstatuje, že sporný dopis, který představuje konečné stanovisko útvarů Komise o stížnostech DEI, které spočívá v jejich odložení, je stížen formální vadou, jelikož měl být přijat Komisí jakožto kolegiálním orgánem, a nikoli vedoucím oddělení GŘ pro hospodářskou soutěž, což je důvod, proč samotná Komise tento dopis zrušila a nahradila. Tribunál navíc potvrzuje, že Komise musela narazit na závažné obtíže nebo pochybnosti ohledně existence státní podpory nebo přinejmenším nebyla oprávněna odmítnout takové pochybnosti z důvodu, že rozhodčí nález není přičitatelný řeckému státu. Tribunál totiž připomenutím toho, že rozhodčí nález je svou povahou a svými právními účinky srovnatelný s rozsudky obecného řeckého soudu, takže musí být kvalifikován jako akt veřejné moci, zdůrazňuje, že DEI tuto přičitatelnost právně dostačujícím způsobem prokázala.

Vzhledem k tomu, že Tribunál vyhověl třetí žalobě, ruší tedy rovněž sporný dopis.

UPOZORNĚNÍ: Proti rozhodnutí Tribunálu lze ve lhůtě dvou měsíců a deseti dnů od jeho oznámení podat k Soudnímu dvoru kasační opravný prostředek omezující se jen na právní otázky.

UPOZORNĚNÍ: Cílem žaloby na neplatnost je zrušení aktů orgánů Unie, které jsou v rozporu s právem Unie. Za určitých podmínek mohou členské státy, evropské orgány i jednotlivci podat žalobu na neplatnost k Soudnímu dvoru nebo Tribunálu. Je-li žaloba opodstatněná, akt bude zrušen. Příslušný orgán je povinen odstranit případnou právní mezeru vzniklou v důsledku zrušení aktu.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který Tribunál nezavazuje.

[Úplné znění](#) rozsudku se zveřejňuje na internetové stránce CURIA v den vyhlášení.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehoczki ☎ (+352) 4303 5499